

SCHRIFTELIJKE VRAAG

nr. 314

van **MANUELA VAN WERDE**

datum: 9 juli 2018

aan **GEERT BOURGEOIS**

MINISTER-PRESIDENT VAN DE VLAAMSE REGERING, VLAAMS MINISTER VAN BUITENLANDS BELEID EN ONROEREND ERFGOED

Onroerend erfgoed - Windmolens

Doorheen de jaren zijn windmolens meer en meer uit ons landschap verdwenen. Toch zijn windmolens vandaag nog steeds iconische elementen in ons landschap. Ze refereren aan een noest verleden en vormen vaak een toeristische troef. De herbestemmingsmogelijkheden zijn evenwel beperkt.

Het regelmatig in werking stellen van het molenmechanisme is essentieel voor de instandhouding van werkend industrieel erfgoed. Daarom werd dit ook ingeschreven in de aanvullende voorschriften voor de instandhouding en het onderhoud van beschermd industrieel erfgoed. In bepaalde situaties kunnen we zelfs spreken van maalvaardige molens, waardoor zij evenwel niet langer als ZEN-erfgoed (ZEN: zonder economisch nut) aanzien kunnen worden.

In de resolutie van 4 juli 2018 betreffende de verfijning van de nieuwe onroerenderfgoedpremie naar aanleiding van de ex-postevaluatie van het Onroerenderfgoeddecreet hebben we gevraagd om een verhoogde premie van 60% toe te kennen voor zowel ZEN-erfgoed als voor maalvaardige molens.

1. Hoeveel windmolens zijn beschermd als monument, opgesplitst per provincie? Hoeveel van deze molens zijn vandaag maalvaardig?
2. Welke (maalvaardige) windmolens beschikken vandaag over een goedgekeurd beheersplan?
3. Zijn er voorbeelden bekend van herbestemmingen van windmolens? Zo ja, graag een overzicht.
4. Verschillende organisaties en vzw's zijn begaan met het lot van de resterende windmolens. Denk maar aan het Centrum voor Agrarische Geschiedenis, het Molenforum vzw en tal van lokale erfgoedverenigingen.
 - a) Welke ondersteuning biedt het Agentschap Onroerend Erfgoed en/of Herita vzw aan deze organisaties?
 - b) Is de minister van oordeel dat het wenselijk en noodzakelijk is de lopende initiatieven op elkaar af te stemmen met het oog op een grotere efficiëntie en wisselwerking? Zo ja, op welke manier kan dit bereikt worden?

GEERT BOURGEOIS

MINISTER-PRESIDENT VAN DE VLAAMSE REGERING, VLAAMS MINISTER VAN BUITENLANDS BELEID EN ONROEREND ERFGOED

ANTWOORD

op vraag nr. 314 van 9 juli 2018

van **MANUELA VAN WERDE**

1. Ik verwijs naar het antwoord op schriftelijke vraag 303. Bijgevoegd vindt u de lijst van beschermde windmolens in Vlaanderen, inclusief enkele molensites die als dusdanig zijn geïdentificeerd, hoewel de eigenlijke molen verdwenen is. De provinciale verdeling is als volgt: 33 molens bevinden zich in de provincie Antwerpen, 18 in Limburg, 51 in Oost-Vlaanderen, 14 in Vlaams-Brabant en 77 in West-Vlaanderen.

Over het aantal maalvaardige windmolens zijn op dit moment geen precieze gegevens beschikbaar bij de administratie. Op basis van gegevens van 2015 op de website www.molenechos.org kon wel worden afgeleid dat in 112 van de 159 beschermde windmolens vrijwillige molenaars actief waren, wat toch een aanwijzing is dat deze molens minstens draaivaardig waren, wat wil zeggen dat de wieken kunnen draaien, zonder dat de molen effectief maalt. De administratie zal deze gegevens verder verfijnen bij het lopende onderzoek waar ik ook in het antwoord op de schriftelijke vraag 303 (deelvraag 3) naar verwijs.

Ik geef ook mee dat het maalvaardig zijn van een molen geen erkenning als ZEN-erfgoed in de weg staat; de administratie bekijkt de beoordeling hiervan ruimer.

2. Uit een screening van de plannendatabank van het agentschap Onroerend Erfgoed (<https://plannen.onroenderfgoed.be/>) blijkt dat 31 beheersplannen een site omvatten met een windmolen. Ik bezorg u het overzicht hiervan.
3. Het herbestemmen van windmolens is niet altijd vanzelfsprekend omdat maalinstallaties en andere technische ruimtes de beschikbare ruimte in de molen beperken. De herbestemmingsmogelijkheden nemen toe als de installaties verdwenen zijn, er historische bijgebouwen aanwezig zijn of het mogelijk is een aansluitende nieuwbouw te realiseren. Stenen molens en molenrompen zijn vlotter herbestembaar dan houten molens omdat ze makkelijker toegankelijk zijn op de gelijkgrondse verdieping.

Bijgevoegd vindt u een lijst van bij de administratie tot nog toe gekende herbestemde molens. Bij stenen molens (met behoud van de molenkap en het gevlucht) situeert de herbestemming zich doorgaans op de onderste zolder (gelijkvloerse verdieping) en in historische of nieuwe aanbouwen. Van herbestemde houten standaardmolens zijn slechts enkele voorbeelden gekend.

4. In Vlaanderen zijn verschillende molenverenigingen actief. Het Molenforum Vlaanderen behartigt de gemeenschappelijke belangen van het molenpatrimonium en de betrokken eigenaars, beheerders en molenaars. Zij staan in nauw contact met het agentschap Onroerend Erfgoed en met Herita, de gesubsidieerde partner in de erfgoedzorg.

Het is uiteraard belangrijk om lopende initiatieven op elkaar af te stemmen. Daarom voert het agentschap Onroerend Erfgoed al enige tijd structureel overleg met het

Molenforum, net als met de andere partners, en zal het Molenforum ook betrokken worden bij het lopende onderzoek en de daaruit voortvloeiende aanbevelingen.

BIJLAGEN

1. Overzicht van beschermde windmolens
2. Overzicht van goedgekeurde beheersplannen met een windmolen in het plangebied
3. Overzicht van herbestemde windmolens